

AKTUALNO Zeleni odred: Opustošili strogo ZAŠTIĆENU ŠUMU veličine 40 nogometnih igrališta! HŠ: Tu nema nepravilnosti

Promise.hr
PROMICANJE ISTINE

10 IZBOR UREDNIKA

GRADSKI VRTOVI JOŠ IMAJU TRADICIONALNE SORTE

JABUKE U VRTU: Stare sorte su otporne i ne treba ih špricati, a ukusnije su i mirisnije od komercijalnih

HRVATSKA 20. studenoga 2020. | Promise.hr

Tweet

Email

Print

Ivan je ponosno pokazao jabuku koju je zasadio davne 1983. godine, za koju ni danas ne zna koje je sorte, ali malo je falilo da ju posječe, jer deset godina nije davala plodove. Danas ona daje 400 do 500 kilograma jabuka, od kojeg naprave 200 litara čistog soka, bez aditiva. Visoka je čak deset metara. "Božićnica je najpoznatija tradicionalna sorta jabuka u zagrebačkom kraju, potom zelenika, bobovec, crveni i bijeli kalvil, koji nije toliko česta, ali je jedna od najkvalitetnijih, potom kožarke, lederke i puno drugih. Ne moraju te jabuke biti lijepe po izgledu, ali okus, boja i miris su njihova prednost u odnosu na komercijalne, a samim tim i tretirane sorte", kaže agronom Jasmin Lesničar koji uzgaja baš takve, gotovo zaboravljene sorte

Piše i snima: Marinko Petković

Kako napreduju tradicionalne sorte jabuka, 60-ak vrsta, od kojih neke kao što je lijepocvjetka, imaju i 25 različita lokalnih naziva na terenu, pokazao je **Projekt očuvanja i revitalizacije**

tradicionalnih voćnih vrsta i sorta na području Zagrebačke županije, izv. prof. dr. sc. **Martine Skendrović Babojelić** s Agronomskog fakulteta u Zagrebu, vrijedan 60.500 kuna.

Izv. prof. dr. Skendrović Babojelić kaže da je Hrvatska zemlja bogata voćnim vrstama, koje su prisutne kao visokostablašice uz puteve i kuće, ali nisu sve jednako gospodarski vrijedne. Dodaje da kod brojnih sorti jabuka treba vidjeti koje su potencijal za konzumaciju u svježem stanju, a koje su potencijalno dobre, zbog specifične arome za preradu u sokove.

Cilj projekta je bio stvaranje baze materijala za daljnja istraživanja, ali i podizanje svijesti potrošača o značaju

zastupljenosti, biološkim, ekološkim i nutritivnim svojstvima tradicionalnih voćnih sorata.

Kako smo vidjeli, stare su se voćne sorte dobro prilagodile na lokalne klimatske uvjete, ali i na agrotehniku te su otporne na biljne bolesti i štetnike. Plodovi takvog voća su ključni, iako nisu uvijek privlačni. Oni teško nalaze put do tržišta već se konzumiraju na ruralnom području.

Obišli smo stari voćnjak **Ivana i Jasmina Lesničara** na obiteljskom imanju u **Gornjem Tkalecu**, kod Vrbovca. Osim kod Vrbovca, Lesničari imaju još jedan mali voćnjak, kod Haganja, ali sve skupa manje od jednog hektara ili dva jutra.

S voćnjakom treba živjeti svaki dan

Mladi agronom po struci Jasmin Lesničar, koji se aktivno uključio u očev voćnjak, ističe da ništa ne ide samo od sebe, pa tako ni stare sorte jabuka. Ljudi nešto vide na društvenim mrežama, kaže, i onda misle posaditi ću i ja to i neka 'samo raste'. Bilo jabuke, orah ili lijesku. Ali, ne idi to tako. S voćnjakom treba živjeti svaki dan, a ne – sjetiti se jednom u mjesec dana da imate voćnjak, jer on traži, ali i daje, ako mu se posvetite.

Jasmin ističe da stare sorte jabuka većinom jesu otporne, ali ta otpornost je vezana za divlju podlogu, koja je jako prilagodljiva, prije svega na sušu. No, to nije princip intenzivnih voćnjaka, jer ovdje prvu berbu imate za sedam, osam pa i više godina. Bez ikakvog tretiranja, osim stajnjakom, kojeg svakih nekoliko godina, ali ne prečesto, zaoremo 10 tona, ističe Jasmin.

Ivan Lesničar, geodet po struci, kaže da nikad nije prodavao jabuke na tržnici ili kroz oglase, već samo prijateljima, odnosno poznanicima – od ruke do ruke, jer dobar glas i usmena predaja su najbolja reklama, bilo za jabuke ili sok od jabuka. Nije to puno, kaže, proda nekoliko stotina litara te od 10 do 15 tona jabuka.

No, Ivan nam je ponosno pokazao jabuku koju je zasadio davne 1983. godine, za koju ni danas ne zna koje je sorte, ali malo je falilo da je posječe, jer deset godina nije davala plodove. Danas ona daje 400 do 500 kilograma jabuka, od kojeg naprave 200 litara čistog soka, bez bilo kakvih aditiva. Visoka je čak deset metara, skoro dva metra veća od kuće, a krošnju promjera 15 metara. Prva kruška bila je citronka, kaže, zasađena 1987. godine, koja je imala relativno slabe prinose, podrezan korijen...

Ivan kaže da nije sve na početku išlo glatko s voćnjakom, jer je otpor sadnji starih sorta jabuka bio jako velik, kako u porodici, tako i u agronomskoj struci, koja je na njih gledala kao na nekorisne.

"Govorili su mi da će uništiti zemlju, a onda je nakon nekoliko godina krenulo. A nisam imao ni alata,

poljoprivrednih strojeva, za koje sam onda izdvojio 50.000 kuna.

Možda nisu lijepe, ali okus...

Međutim, imamo svoje proizvod, za koje točno znamo kakav je i što je, a to je ono što ima sve veću cijenu u ova vremena, ali prije svega čini zadovoljstvo. Više nam i ne treba, skroman je Ivan, te krijući da je godinama "učinio na greškama".

Ističe da je voćnjak, star 15-ak godina, poseban užitak. Vidjeti kako nešto raste u voćnjaku, koji ostaje i novim

generacijama, iako ima i problema i posla, jer primjerice sorta mašenka, je osjetljiva i kržljava. No, ima godina kad je poželite imati u voćnjaku.

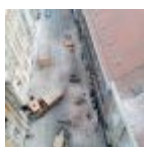
Jasmin nam pokazuje sortu kandil sinap, što znači kineska svjetiljka, čija mlada jabuka više nalikuje kruški, ali iako joj se grane povijaju, ne pucaju, te daje slatke jabuke i odličan sok. Ipak, božićnica je najpoznatija stara sorta jabuka u zagrebačkom kraju, potom zelenika, bobovec, crveni i bijeli kalvil, koji nije toliko česta sorta, ali je jedna od najkvalitetnijih, potom kožarke, lederke i puno drugih. Ne moraju te jabuke biti lijepe po izgledu, ali okus, boja i miris su njihova prednost u odnosu na komercijalne, a samim tim i tretirane sorte od zaštite do prihrane, zaključuje ovaj agronom.

Komentari

□ [stare sorte](#) 1 [zagrebačko područje](#) 1 [Lesničar](#) 1 [voćnjak](#) 1 [jabuke](#) 3 [božićnica](#) 3

NAJNOVIJE

Prikaži sve □

Ide natječaj za ravnatelja FONDA ZA OBNOVU Zagreba i dviju županija stradalih u potresu

Bandić: Novac namijenjen za novogodišnji vatromet preusmjerit ćemo za obnovu izgorjelog doma u Čučerju

Objavljen natječaj za dodjelu 500 stipendija studentima iz hrvatskog iseljništva za studij u RH ili u BiH

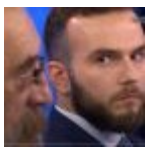

Balet HNK: Jako nas je pogodila smrt dragog kolege iz Opere; podržavamo ZVIŽDAČE i nepristranu ISTRAGU

NAJČITANIJE

Bivši beskućnik posramio ministra: Divim se političarima, puno pričaju,

Njemačku odvjetnicu silom ODVELI NA PSIHIJATRIJU! Kaže da su je

ništa ne kažu; ma sve je super, nikad bolje!

zlostavljali; tražila ukidanje mjera zbog korone

Zeleni odred: Opustošili strogo ZAŠTIĆENU ŠUMU veličine 40 nogometnih igrališta! HŠ: Tu nema nepravilnosti

”Opet pravosuđe vrijeđa građane; razriješite Sessu i Hrvoj-Šipek, za ovo će doznati i šefica Europske komisije”

